

Samlenotat om EPSCO-rådsmødet den 6. december 2018

1. Et europæisk arbejdsmarkedsagentur (ELA)	2
2. Rådshenstillingen om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige	11
3. Det Europæiske Semester 2019.....	19
4. Kræftdirektivets 3. pakke	23

1. Et europæisk arbejdsmarkedsagentur (ELA)

- Fremskridtsrapport

Revideret notat. Ændringer i forhold til samlenotat fra EPSCO-rådsmødet den 21. juni 2018 er markeret med streg i venstre margin.

1. Resumé

Kommissionen har den 13. marts 2018 fremlagt forslag til ny forordning om oprettelse af et europæisk arbejdsmarkedsagentur.

Kommissionen ønsker med forslaget, at:

- *Forbedre adgangen for individer og arbejdsgivere til information om deres rettigheder og forpligtelser såvel som til relevante tjenester.*
- *Fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne i forbindelse med grænseoverskridende håndhævelse af EU-retten, herunder at støtte fælles tilsyn.*
- *Mægle i tilfælde af uoverensstemmelse mellem myndigheder i flere lande eller ved arbejdsmarkedsforstyrrelser.*

Regeringen mener, at hvis agenturet skal bidrage på europæisk plan, så skal det først og fremmest ske ved at sikre bedre håndhævelse og implementering af eksisterende EU-lovgivning, så der er fair og lige konkurrence i det indre marked.

Regeringen noterer sig ønsket om at forbedre nationale myndigheders samarbejde om den frie bevægelighed.

Derfor forholder regeringen sig som udgangspunkt positivt til de dele af forslaget, der kan bidrage til en styrket grænseoverskridende håndhævelse af EU-retten gennem bedre adgang til information og et mere smidigt samarbejde mellem medlemsstaterne.

Men det er helt centralt, at et nyt agentur ikke ændrer på kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne. Der må derfor ikke tilføres agenturet overstatslige beføjelser, og agenturets opgaver skal begrænse sig til at forbedre håndhævelsen af eksisterende regler.

Derudover er det afgørende for regeringen, at den danske arbejdsmarkedsmodel ikke påvirkes af et nyt agentur. Det er samtidig vigtigt for regeringen, at et nyt agentur tilfører merværdi og ikke medfører øget administrativ kompleksitet.

Forslaget er sat på dagsordenen til fremskridtsrapport på EPSCO-rådsmødet den 6. december 2018.

2. Baggrund

Kommissionen har den 13. marts 2018 fremlagt forslag til ny forordning om oprettelse af et europæisk arbejdsmarkedsagentur. Den danske sprogversion af forslaget er modtaget den 25. marts 2018.

Retsgrundlaget for forslaget er artiklerne 46, 48, 53 (1), 62 og 91 (1) i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og forslaget er omfattet af den almindelige lovgivningsprocedure.

Med forslaget ønsker Kommissionen at bidrage til, at den fri bevægelighed på det indre marked foregår på rimelige vilkår herunder også på transportsområdet.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål, at:

- Fremme adgangen for individer og arbejdsgivere til information om deres rettigheder og forpligtelser såvel som relevante tjenester.
- Fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne i forbindelse med grænseoverskridende håndhævelse af EU-retten, herunder at støtte fælles tilsyn,
- Mægle i tilfælde af uoverensstemmelse mellem myndigheder i flere lande eller ved arbejdsmarkedsforstyrrelser.

Forslaget til forordning består af 51 bestemmelser, inddelt i seks kapitler, med følgende indhold:

Kapitel I indeholder de grundlæggede principper:

- Artikel 1 beskriver direktivets anvendelsesområde, der er at bistå medlemsstaterne med problemstillinger relateret til fri bevægelighed og koordination af social sikring.
- Ifølge artikel 2 er formålet at fremme adgangen for individer og arbejdsgivere til information og tjenester, at støtte medlemsstaterne i grænseoverskridende håndhævelse, herunder at fremme fælles tilsyn, samt mægling i tilfælde af uoverensstemmelse mellem myndigheder i flere lande eller ved arbejdsmarkedsforstyrrelser.
- Agenturet har status af juridisk person (artikel 3), og dets hovedsæde vil skulle fastlægges (artikel 4).

Kapitel II vedrører agenturets opgaver:

- Artikel 5 giver et overblik over de opgaver, der fastlægges nærmere i de følgende artikler.
- Artikel 6 omfatter information. Agenturet skal forbedre adgangen til og kvaliteten af information til borgere. Det drejer sig om information om rettigheder og pligter, beskæftigelses- og opkvalificeringsmuligheder mv., herunder støtte til medlemsstaternes arbejde med information efter direktiver om vandrende arbejdstagere (2014/54) og udstationerede (2014/67) og en kommende forordning om en fælles digital portal, samt øvrig støtte til medlemsstater, der måtte ønske det.
- Artikel 7 vedrører adgang til arbejdsmarkedsservice for borgere og arbejdsgivere. Agenturet skal fremme mobilitetsordninger, fremme job- og lærlingematching via EURES, samarbejde med eksisterende netværk som fx netværket af offentlige arbejdsformidlinger og fremme samarbejdet med myndigheder, der er udpeget som kompetente/kontaktorganer efter direktiver om vandrende arbejdstagere og grænseoverskridende sundhedsydelse. Agenturet overtager

Kommissionens nuværende opgave som ”Det Europæiske Koordineringsbureau” der følger af den såkaldte EURES-forordning.

- Efter artikel 8 skal agenturet fremme samarbejdet og informationsudvekslingen mellem medlemsstaterne, herunder ved at identificere nationale kontaktpunkter, give støtte i forbindelse med kontakter, udveksle best practice, fremme grænseoverskridende håndhævelse af sanktioner. Agenturet skal endvidere bistå Den Administrative Kommission for Social Sikring med arbejdet med det finansielle mellemværende mellem medlemsstater. Agenturet skal fremme den elektroniske udveksling af oplysninger, herunder bidrage til at finde nye metoder til at forebygge svig via elektronisk udveksling af oplysninger.
- Artikel 9 vedrører koordination af samordnede og fælles tilsyn. En eller flere medlemsstater kan anmode om sådanne tilsyn, og agenturet kan anbefale sådanne. Fælles tilsyn kan udelukkende gennemføres i de medlemsstater, der vælger at deltage i tilsynet. I tilfælde af, at en medlemsstat ikke ønsker at deltage i eller gennemføre et fælles tilsyn vil den pågældende medlemsstat skulle oplyse agenturet skriftligt om grundene herfor.
- Artikel 10 fastlægger, at såfremt der indgås aftale om fælles eller samordnet tilsyn, skal der udarbejdes en skriftlig aftale. Tilsynet skal ske i overensstemmelse med loven i det land, hvor tilsynet finder sted. Personale fra agenturet kan deltage efter samtykke fra myndigheden i det land, hvor tilsynet udføres. Der er bestemmelser om afrapportering til myndigheder i landene og arbejdsmarkedsagenturets bestyrelse.
- Efter artikel 11 skal agenturet foretage risikovurdering og analyser i forbindelse med arbejdstagermobilitet, herunder af ubalancer på arbejdsmarkedet, sektorspecifikke risici, og tilbagevendende problemer for borgere og arbejdsgivere. Der skal sikres samarbejde med andre agenturers arbejde. Agenturet skal i forbindelse med arbejdet arrangere såkaldte peer reviews mellem nationale myndigheder samt samle og strømline data fra nationale myndigheder.
- Agenturet skal efter artikel 12 støtte medlemsstaternes kapacitetsopbygning, herunder ved udarbejdelse af fælles retningslinjer, støtte til gensidig bistand og udveksling af personale mellem landene, formidling af god praksis, udarbejdelse af træningsprogrammer samt informationskampagner.
- Artikel 13 fastlår, at arbejdsmarkedsagenturet kan mægle mellem myndigheder i to lande, der er uenige om anvendelsen eller fortolkningen af EU-retten inden for forordningens anvendelsesområde. Det kan ske efter anmodning fra en af de berørte medlemsstater eller på eget initiativ, forudsat at de involverede myndigheder indvilliger heri, og forudsat, at problemstillingen ikke er genstand for en retssag i medlemslandene eller ved EU-Domstolen.
- Efter artikel 14 kan agenturet efter anmodning fra nationale myndigheder fremme samarbejdet mellem relevante aktører ved arbejdsmarkedsforstyrrelser, der berører flere lande, så som store restruktureringer eller store projekter i grænseområder.
- Artikel 15 foreskriver, at der skal etableres samarbejdsaftaler med andre EU-agenturer.
- Efter artikel 16 skal agenturet sørge for rammer for interoperabilitet for at sikre informationsudveksling mellem agenturet og medlemsstaterne samt medlemsstaterne imellem.

Kapitel III vedrører agenturets organisering:

- Artikel 17 beskriver sammensætningen og opgaverne for agenturets ledelse. Der vil i agenturets bestyrelse indgå én repræsentant fra hver medlemsstat.
- Efter artikel 24 vil der blive oprettet en interessent-gruppe, der kan rådgive agenturet om anvendelsen og håndhævelsen af relevant EU-lovgivning. I gruppen vil indgå repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter på europæisk niveau med tre repræsentanter fra hhv. arbejdsgiver- og arbejdstagerside.

Kapitel IV vedrører agenturets budget:

- Det fremgår af artikel 27, at agenturets budget vil bestå af bidrag fra EU, eventuelle frivillige bidrag fra medlemsstaterne, eventuelle bidrag fra tredjelande, der deltager i agenturets arbejde og afgifter opkrævet som led i publikationer eller tjenester, som agenturet yder.

Kapitel V vedrører agenturets personale:

- Af artikel 33 fremgår det, at hver medlemsstat skal udpege en ”national liaison officer” til agenturet, der vil agere som indgang til agenturet for deres respektive medlemsstat. Medarbejderne vil samtidig kunne forespørge om relevant information fra de nationale myndigheder.

Kapitel VI vedrører forordningens afsluttende, generelle bestemmelser:

- Af artikel 45 fremgår det, at agenturet vil blive operationel indenfor et år efter vedtagelsen af forordningen.
- Efter artikel 46-49 fremgår ændringer til forordninger om social sikring (2004/883 og 2009/987), fri bevægelighed (2011/492) og EURES (589/2016) som følge af forordningen. Ændringerne vil bl.a. medføre, at agenturet overtager en række opgaver, der pt. ligger i Den Administrative Kommission for Social Sikring, Kommissionens nuværende opgave som Det Europæiske Koordineringsbureau samt opgaver fra komiteen om fri bevægelighed.
- Artikel 50 foreskriver, at platformen mod sort arbejde (2016/344) og ekspertudvalget for udstationerede arbejdstagere (2009/17) ophører som følge af forordningen, da agenturet overtager disse organers opgaver.

Forordningens bilag indeholder en beskrivelse af agenturets finansielle og personalebehov. Det fremgår, at agenturets forventede samlede omkostninger fra EU-budgettet vil være 50.9 millioner Euro årligt, når agenturet er fuldt indfaset i 2023. Agenturet forventes at bestå af i alt 144 medarbejdere i 2023.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget skal vedtages både af Europa-Parlamentet og Rådet i den almindelige lovgivningsprocedure.

I Europa-Parlamentet har ordføreren fremlagt sit udkast til betænkning i beskæftigelsesudvalget den 22. juni 2018. Der forventes afstemning om sagen i beskæftigelsesudvalget den 12. november 2018.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at nærhedsprincippet er overholdt, da agenturets opgaver med at sikre information og tjenester til borgere i grænseoverskridende situationer opnås bedst på EU-niveau.

Samtidig fremhæver Kommissionen, at anvendelsen og håndhævelsen af EU-regler vedrørende fri bevægelighed og social sikring kræver en koordineret og fælles indsats, der ikke kan opnås på tilsvarende vis gennem bilaterale og multilaterale aftaler.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

Folketingets beskæftigelsesudvalget (BEU) har foretaget et nærhedstjek af forslaget, der er sendt til FEU den 17. maj 2018. Her fremgår det, at et flertal i BEU er enig med regeringens linje og finder således ikke grundlag for at tilsidesætte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forordningen berører primært forordninger, der er direkte anvendelige i national ret.

Hvad angår udstationerede arbejdstagere implementerer udstationeringsloven dele af udstationeringsdirektivets bestemmelser i dansk lov, jf. bekendtgørelse nr. 366 af 12. april 2017 samt bekendtgørelse nr. 134 af 31. januar 2017, der indeholder bestemmelser om administrativt samarbejde med andre landes myndigheder.

Agenturet skal endvidere fremme samarbejdet mellem de nationale kontaktpunkter jf. patientmobilitetsdirektivet, der er indarbejdet i dansk lov gennem sundhedsloven.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen vil gælde direkte i Danmark.

Det er under afklaring, om det vil kræve ændringer af arbejdsmiljøloven, såfremt forordningens forslag om frivillige fælles tilsyn med deltagelse af udenlandske inspektører ønskes anvendt i Danmark.

Samfundsøkonomiske og administrative konsekvenser

Hvad angår de statsfinansielle konsekvenser anfører Kommissionen, at de forventede årlige udgifter i EU's budget er 50,9 millioner euro, når myndigheden er fuldt ud operationel. På baggrund af en dansk finansieringsandel på ca. 2 pct., vil de danske udgifter via EU's budget til finansiering af agenturet være i omegnen af 1 million euro om året. Kommissionen oplyser dertil, at udgifterne i den indeværende MFF-periode beløber sig på 33 millioner euro.

De administrative konsekvenser skal vurderes nærmere, men eftersom forslaget nedlægger en række udvalg og organer, der fremadrettet overtages af agenturet,

kan forslaget muligvis bidrage til et mere effektivt samarbejde om den grænseoverskridende håndhævelse af EU-retten og dermed medføre administrative besparelser.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget kan potentielt medføre administrative lettelser for erhvervslivet, idet danske virksomheder, der har udenlandsk arbejdskraft ansat eller påtænker at få det, kan spare tid i forhold til informationssøgning og vedledning ved rekruttering og ansættelse af udenlandske arbejdstagere.

De administrative konsekvenser for erhvervslivet kan ikke kvantificeres pt., da antallet af virksomheder, som potentielt kan opnå et mindsket tidsforbrug, ikke kendes, ligesom en evt. mere ensartet håndhævelse i EU på dette område kan have positive konsekvenser for erhvervslivet.

8. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold med frist den 22. marts 2018.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og fællessvar fra LO, FTF og Akademikerne.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har fremsendt foreløbige bemærkninger med forbehold for, at der vil være mulighed for at give uddybende bemærkninger i forbindelse med et senere høringssvar.

DA deler opfattelsen af, at det er nødvendigt, at gældende regler er transparente for arbejdstagere, arbejdsgivere og nationale myndigheder for at sikre en fair konkurrence på det indre marked til gavn for alle. DA deler ligeledes opfattelsen af, at et effektivt samarbejde mellem medlemslandenes myndigheder på det sociale område er vigtigt.

DA deler dog ikke opfattelsen af, at et europæisk arbejdsmarkedsagentur er et oplagt middel til at nå dette mål, og DA kan ikke støtte etagentur med overstatslige beføjelser, der erstatter de nationale arbejdstilsyn.

Det er DA's opfattelse, at den fri bevægelighed fungerer godt, og at vi allerede har redskaberne til at sikre arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med den fri bevægelighed på medlemsstatsniveau som følge af bl.a. EU-instrumenter, der skal sikre håndhævelse af rettigheder.

Det er DA's opfattelse, at forslaget om et europæisk arbejdsmarkedsagentur ikke bør medføre en ny overnational myndighed eller føre til øget administrativ kompleksitet.

DA mener, at subsidiaritetsprincippet skal respekteres, da det sociale område er national kompetence. Ligeledes skal et europæisk arbejdsmarkedsagentur respektere nationale arbejdsmarkeder, herunder tilsynsformer og kompetencer, og sociale modeller.

DA finder, at det er væsentligt, at det afklares, på hvilket grundlag det europæiske arbejdsmarkedsagentur kan iværksætte fælles inspektioner, og på hvilket grundlag de nationale arbejdsmarkedsmyndigheder skal kunne foreslå, at der foretages en fælles inspektion.

DA finder det afgørende, at agenturet kun kan mægle mellem lande efter forespørgsel og samtykke fra de involverede medlemslande. Det er imidlertid stadig uklart, hvilken rolle en vurdering fra agenturet vil have i en situation, hvor der opstår en tvist mellem medlemsstaters myndigheder.

Herunder skal DA gøre opmærksom på, at arbejdsmarkedets parter i en dansk sammenhæng har en særlig rolle i forbindelse med håndhævelse af løn og arbejdsvilkår.

DA finder det positivt, at Kommissionen skriver i sit forslag, at oprettelsen af agenturet ikke vil føre til nye rettigheder og pligter, hverken for individer eller arbejdsgivere, da det vil kunne føre til yderligere kompleksitet og mindre transparens. Dette bør efter DA's opfattelse sikres i den kommende forhandling.

Hvad angår forordningens forslag om en interessent-gruppe mener DA, at det er vigtigt, at også repræsentanter fra nationale sociale parter skal deltage i denne interessent-gruppe, så der også tages hensyn til de nationale arbejdsmarkeds- og sociale systemer.

LO, FTF og Akademikerne har på grund af høringsfristen taget forbehold for godkendelse i de kompetente forsamlinger.

LO, FTF og Akademikerne hilser overordnet forslaget om et europæisk arbejdsmarkedsagentur velkomment og er tilfredse med, at Kommissionen med forslaget søger at imødegå social dumping og lette koordineringen for de borgere og virksomheder, der opererer på tværs af landegrænserne i EU.

Samtidig understreger LO, FTF og Akademikerne, at det er afgørende, at et europæisk arbejdsmarkedsagentur etableres i fuld respekt for de nationale arbejdsmarkedsmodeller og arbejdsmarkedets parter autonomt på nationalt plan. Betragtning 35 er skrevet ud i høringssvaret, da ordlyden i betragtningen er afgørende for LO, FTF og Akademikerne's støtte til et europæisk arbejdsmarkedsagentur.

I forhold til agenturets inspektionsbeføjelser er LO, FTF og Akademikerne enige i, at arbejdsmarkedsagenturet ikke bør have kompetence til at udføre inspektioner på egen hånd.

Samtidig støtter LO, FTF og Akademikerne, at det pålægges de medlemsstater, der ikke ønsker at medvirke ved en inspektion, at komme med en forklaring på årsagen til afvisningen.

LO, FTF og Akademikerne hilser det yderligere velkomment, at en interessent-gruppe med deltagelse af arbejdsmarkedets parter inddrages i agenturets virke, da

det vil bidrage til agenturets evne til at agere på et oplyst grundlag og den fornødne legitimitet og opbakning.

LO, FTF og Akademikerne mener samtidig, at det kan overvejes, om interessent-gruppen bør suppleres med en national interessent-gruppe med nationale repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, så diversiteten i indretningen af EU's arbejdsmarkedsmodeller er repræsenteret.

LO, FTF og Akademikerne finder det positivt, at arbejdsmarkedsagenturet koordinerer og holder tæt kontakt med den rådgivende komité om koordinering af sociale sikkerhedsydelse samt eksisterende EU-agenturer som Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelser (CEDEFOP) og Det Europæiske Arbejdsmiljø-agentur (EU-OSHA).

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Et flertal af medlemsstaterne har udtrykt sig overordnet positive over for forslaget. En række lande kan støtte forslaget, men har bl.a. efterspurgt mere klarhed om merværdien af agenturet. Få medlemsstater er skeptiske over for forslaget.

I løbet af forhandlingerne i rådet har der været ønske om at gøre det endnu klarere, at mægling og tilsyn skal være frivilligt. Det østrigske formandskab har på den baggrund foreslået ændringer, der tydeliggør, at tilsynene beror på medlemsstaternes accept, og at agenturets rolle alene er understøttende og ikke koordinerende. I forhold til mæglingsproceduren har formandskabet tydeliggjort, at medlemsstaternes deltagelse heri er frivillig. Formandskabets ændringer vedrørende tilsyn og mægling har mødt bred opbakning blandt medlemsstaterne.

Der er desuden i løbet af forhandlingerne foreslået en række ændringer, der skal begrænse overflytningen af opgaver til agenturet. En bred gruppe medlemsstater forholder sig positive til at bibeholde organer, der i dag vurderes at fungere positivt. Enkelte medlemsstater ønsker helt at undlade at flytte opgaver til agenturet.

Fsva. finansieringen af agenturet har en stor gruppe medlemsstater udtrykt ønske om, at hele agenturet finansieres gennem en omfordeling af eksisterende midler fra EU-budgettet.

Fsva. agenturets anvendelsesområde har formandskabet foreslået at præcisere, hvilke konkrete EU-retsakter – herunder udvalgte retsakter på vejtransportområdet – der vil være omfattet af forordningens anvendelsesområde. En gruppe lande støtter, at vejtransportområdet er omfattet af forordningens anvendelsesområde, mens en anden gruppe lande er imod, at det eksplicit fremgår, at vejtransportområdet er omfattet af agenturets anvendelsesområde.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen mener, at hvis agenturet skal bidrage på europæisk plan, så skal det først og fremmest ske ved at sikre bedre håndhævelse og implementering af eksisterende EU-lovgivning, så der er fair og lige konkurrence i det indre marked.

Regeringen noterer sig ønsket om at forbedre nationale myndigheders samarbejde om den frie bevægelighed.

Derfor forholder regeringen sig som udgangspunkt positivt til de dele af forslaget, der kan bidrage til en styrket grænseoverskridende håndhævelse af EU-retten gennem bedre adgang til information og et mere smidigt samarbejde mellem medlemsstaterne.

Men det er helt centralt, at et nyt agentur ikke ændrer på kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne. Der må derfor ikke tilføres agenturet overstatslige beføjelser, og agenturets opgaver skal begrænse sig til at forbedre håndhævelsen af eksisterende regler.

Derudover er det afgørende for regeringen, at den danske arbejdsmarkedsmodel ikke påvirkes af et nyt agentur. Regeringen noterer sig i den forbindelse ordlyden af forslagets betragtning 35, der anerkender de forskellige arbejdsmarkedsmodeller i EU samt autonomien af arbejdsmarkedets parter.

Samtidig bemærker regeringen, at det ifølge forslaget i sig selv er frivilligt for medlemsstaterne at deltage i de fælles tilsyn.

Det er derudover vigtigt for regeringen, at et nyt agentur tilfører merværdi og ikke medfører øget administrativ kompleksitet.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at eksisterende strukturer, som agenturet overtager nedlægges, således at forslaget omkostningseffektivt kan bidrage til at lette byrder og sikre bedre håndhævelse i hele EU.

Regeringen lægger desuden vægt på, at forslaget finansieres fuldt ud gennem omprioriteringer inden for EU's budget. Regeringen lægger dertil vægt på, at forslaget ikke foregriber MFF-forhandlingerne.

Regeringen vil desuden arbejde for, at vejtransportområdet omfattes af forordningens anvendelsesområde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 13. juni 2018 forud for EPSCO-rådsmødet den 21. juni 2018.

2. Rådshenstillingen om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige

- Vedtagelse

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet af 11. april 2018 er markeret med streg i venstre margin.

1. Resumé

Kommissionen har den 13. marts 2018 fremlagt forslag til en rådshenstilling om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige.

Henstillingen er ikke bindende for medlemsstaterne og har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Det er helt afgørende for regeringen, at Kommissionens forslag ikke er bindende for medlemsstaterne, og at forslaget ikke griber ind i medlemsstaternes ret til at tilrettelægge nationale sociale beskyttelsessystemer.

Regeringen beskæftiger sig allerede med nye og atypiske ansættelsesformer på fremtidens arbejdsmarked. Det sker bl.a. i regi af Disruptionrådet. Samtidig har regeringen fået vedtaget en ændring af dagpengesystemet for selvstændige, der gør det muligt at kombinere lønmodtageraktiviteter og aktiviteter fra selvstændig erhvervsvirksomhed for at opnå ret til arbejdsløshedsdagpenge.

Regeringen noterer sig, at henstillingen vejleder medlemsstaterne, så der samlet set i EU kan opnås en bedre håndtering af atypiske ansættelsesformer.

Forslaget er sat på dagsordenen til vedtagelse på EPSCO-rådsmødet den 6. december 2018.

2. Baggrund

Kommissionen har den 13. marts 2018 fremlagt forslag til en rådshenstilling om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige.

Den danske sprogversion af forslaget er modtaget den 21. marts 2018.

Med forslaget ønsker Kommissionen at sikre at arbejdstagere, uanset arten af ansættelsesforhold, og selvstændige har adgang til passende social sikring.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 292 i TEUF sammenholdt med artikel 153, stk. 1, litra c), og artikel 153, stk. 2, tredje afsnit, samt artikel 352 i TEUF.

Vedtagelse af forslaget kræver enstemmighed i rådet.

3. Formål og indhold

Henstillingen giver vejledning til medlemsstaterne om, hvordan der kan opnås adgang til passende social beskyttelse for alle personer i beskæftigelse og selvstændig erhvervsvirksomhed.

Begrundelsen for henstillingen er, at der ifølge Kommissionen er et stigende antal personer i EU, som på grund af det ansættelsesforhold de har, eller fordi de driver selvstændig virksomhed, ikke har tilstrækkelig adgang til social beskyttelse.

I pkt. 5 fastsættes, at henstillingen gælder for følgende sociale sikringsgrene, *for så vidt de leveres* i medlemsstaterne:

- Arbejdsløshedsydelse.
- Ydelser ved sygdom og sundhed.
- Ydelser ved moderskab og faderskab.
- Ydelser ved invaliditet.
- Ydelser ved alderdom.
- Ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdom.

I pkt. 8 anbefales medlemsstaterne, at dækningen under en af henstillingen omfattet social beskyttelsesordning gøres obligatorisk for alle arbejdstagere, uanset arten af ansættelsesforholdet.

I pkt. 9 opfordres til, at selvstændiges dækning gøres obligatorisk for ydelser ved sygdom og sundhed, ydelser ved moderskab/faderskab, ydelser ved alderdom og invaliditet, samt ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme. Endelig bør det ifølge punktet sikres, at selvstændige har adgang til dækning på frivillig basis, når det gælder arbejdsløshedsydelse.

I pkt. 10 og 11 opfordres til en virkningsfuld dækning for alle arbejdstagere og for selvstændige. Punkterne vedrører hindringer for optjening og adgang til ydelser, samt muligheder for sammenlægning og overførsel af rettigheder.

I pkt. 12-15 opfordres til, at medlemsstaterne sikrer et passende beskyttelsesniveau under sikringsordningerne omfattet af henstillingen.

Pkt. 16-17 vedrører gennemsigtighed og information til de sikrede. Pkt. 18-23 vedrører gennemførelse, rapportering og evaluering.

Formandskabets kompromisforslag

Det østrigske formandskab har på baggrund af drøftelserne i rådsregi udarbejdet et kompromisforslag, der på få punkter adskiller sig fra det oprindelige forslag.

Kompromisforslaget indeholder følgende centrale punkter:

- Artikel 1 fastslår, at landene har kompetencen på henstillingens område.
- Der er indført mere fleksibilitet i forhold til anbefalingen af, om dækningen for henholdsvis arbejdstagere og selvstændige er obligatorisk eller frivillig på de omfattede ydelser.
- For selvstændige anbefales mindst frivillig dækning ift. ydelser i tilfælde af arbejdsulykker og erhvervssygdomme i modsætning til obligatorisk dækning i det oprindelige forslag.
- Artikel 9 er sammenlagt med artikel 8.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at henstillingens område primært er medlemsstaternes ansvar, men at utilstrækkelig adgang til social beskyttelse og konsekvenser af dette er et problem på tværs af medlemsstaterne.

Kommissionen finder, at EU-foreanstaltninger kan være drivende for nationale reformer på området, og at ulige fremskridt på området kan imødegås af EU-foreanstaltninger.

Endelig finder Kommissionen, at forskellene mellem adgang til social beskyttelse kan modvirke EU's mål om at fremme fuld beskæftigelse og kvaliteten af beskæftigelse, samt EU's mål om bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse.

Regeringen finder ikke grundlag for at tilsidesætte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Henstillingen har ikke i sig selv konsekvenser, da den ikke er bindende for medlemsstaterne. De områder, som henstillingen udtaler sig om, er i Danmark:

- *Arbejdsløshedsforsikring*
Reglerne om udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. omfatter både arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende. Samtidig trådte nye regler for dagpenge til selvstændige i kraft 1. oktober 2018. Reglerne gør det bl.a. muligt at kombinere lønmodtageraktiviteter og aktiviteter fra selvstændig erhvervsvirksomhed for at opnå ret til arbejdsløshedsdagpenge. Arbejdsløshedsforsikring er frivillig.
- *Sygedagpenge*
Såvel arbejdstagere som selvstændige erhvervsdrivende er omfattet af reglerne om ret til sygedagpenge i lov om sygedagpenge, og har ret til sygedagpenge, hvis betingelserne er opfyldt.
- *Barseldagpenge*
Såvel arbejdstagere som selvstændige erhvervsdrivende er omfattet af reglerne om ret til barseldagpenge i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel, og har ret til barseldagpenge, hvis betingelserne er opfyldt.
- *Ydelser ved invaliditet*
Lov om social pension skelner ikke mellem lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende eller andre atypiske ansættelsesformer, da retten til ydelser beror på et optjeningsprincip og opfyldelse af en række generelle betingelser, som er uafhængig af forudgående arbejdsmarkedstilknytning.
- *Ydelser ved alderdom*

Lov om social pension skelner ikke mellem lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende eller andre ansættelsesformer, da retten til ydelser beror på et optjeningsprincip og opfyldelse af en række generelle betingelser, som er uafhængig af forudgående arbejdsmarkedstilknytning.

- *Arbejdsskadesikring*
Lov om arbejdsskadesikring gælder for alle arbejdstagere, som arbejder i Danmark. De er økonomisk sikret mod følgerne af arbejdsulykker, eller hvis de pådrager sig erhvervs sygdomme. Selvstændige erhvervsdrivende kan vælge frivilligt at lade sig sikre, hvorefter de opnår de samme rettigheder efter lov om arbejdsskadesikring som lønmodtagere.
- *Ydelser ved sygdom og sundhed*
Sundhedsloven sikrer let og lige adgang til sundhedsvæsenet, og der må ikke ydes forskelsbehandling af patienter, og adgang til offentlige sundhedsydelser er uafhængig af f.eks. krav om beskæftigelse eller typer af beskæftigelse.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Henstillingen har ikke i sig selv konsekvenser, da den ikke er bindende for de enkelte EU-lande.

Samfundsøkonomiske og administrative konsekvenser

Henstillingen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller administrative konsekvenser, da den ikke er bindende for de enkelte EU-lande.

8. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget vedrørende arbejdsmarkedet og sociale forhold med frist den 22. marts 2018.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og fællessvar fra LO, FTF og Akademikerne.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) deler opfattelsen af, at transparente regler for social sikring og lettere adgang til information om rettigheder og pligter for arbejdstagere og arbejdsgivere hjælper til at træffe informerede valg.

DA støtter Europa-Kommissionens ønske om at undgå et "race to the bottom" for social sikring, som fører til ulige konkurrence mellem europæiske virksomheder.

DA finder det positivt, at Europa-Kommissionen fastslår, at det er op til den enkelte medlemsstat at fastlægge niveauet af sikring, samt formen og finansieringen.

Derimod ser DA en fare for, at nogle medlemslande vil vælge en finansieringsform, der pålægger arbejdsgivere høje udgifter i forbindelse med ansættelser.

DA påpeger i denne sammenhæng, at det er vigtigt, at Europa-Kommissionen opfordrer til, at der ikke skabes mere rigide europæiske arbejdsmarkeder, der kan hæmme den europæiske vækst.

Europa-Kommissionen skriver som baggrund for henstillingen, at den sociale sikring for ansatte i atypiske ansættelser og for selvstændige varierer meget i de enkelte medlemslande.

DA kan ikke støtte en ensretning af medlemslandenes systemer, men påpeger, at social sikring skal forblive en national kompetence. Det er vigtigt, at henstillingen ikke fører til, at medlemsstaterne mister rettigheden til selv at definere formen på det nationale socialsikringssystem.

Samtidigt er det vigtigt, at arbejdstagerbegrebet på dette område afgøres i overensstemmelse med national lovgivning og praksis. Dette bør fremgå tydeligt af henstillingens definition af arbejdstagerbegrebet. DA finder, at der i øvrigt bør være fokus på artikel 7 og de definitioner, der lægges op til i forhold til afgrænsningen af henstillingens anvendelsesområde.

DA anser det som væsentligt, at Europa-Kommissionen tydeliggør, at medlemslande med fordel kan involvere de sociale parter i udarbejdelsen af nye systemer for social sikring og samtidigt slår fast, at henstillingen ikke må begrænse de sociale parters autonomi, hvor de er ansvarlige for opsætning og administration af sociale sikringssystemer.

LO, FTF, Akademikerne, der på grund af høringsfristen har taget forbehold for godkendelse i de kompetente organer, anfører, at Kommissionen i anbefalingen vedrørende adgang til social sikring for arbejdstagere og selvbeskæftigede, fremhæver, at der i EU-medlemslandene er sket en stigning i antallet af selvbeskæftigede og atypisk ansatte, og at det har ført til, at en større andel af arbejdsstyrken ikke har en tilstrækkelig social beskyttelse.

Aktuelt udgør atypisk ansatte og selvbeskæftigede 39 pct. af de beskæftigede i EU. Og unge udgør en uforholdsmæssig stor andel af de atypisk ansatte. Endvidere er der udsigt til, at der vil blive flere af disse grupper på arbejdsmarkedet i takt med udbredelsen af platformøkonomien.

LO, FTF og Akademikerne deler Kommissionens bekymring for, at utilstrækkelig social beskyttelse for disse grupper kan føre til en reduceret mobilitet på arbejdsmarkedet. Dette kan være en hindring for iværksætterier og dermed også for at skabe den nødvendige konkurrence og dynamik mellem virksomheder, som er afgørende for økonomisk vækst.

Vedr. hjemmelen anfører LO, FTF og Akademikerne, at der i Traktatens artikel 153 gives hjemmel til at iværksætte EU-initiativer inden for områder vedr. social beskyttelse, som kan benyttes i forhold til at sikre en bedre social beskyttelse til atypisk ansatte og artikel 352, der giver adgang til social beskyttelse til selvbeskæftigede. Vedtagelse af EU-initiativer i henhold til både artikel 153 og artikel 352 forudsætter imidlertid enstemmighed.

LO, FTF og Akademikerne deler Kommissionens betragtninger om, at der ikke vil være den nødvendige konsensus til gennemførelse af et direktiv om at sikre adgang til sociale rettigheder til atypisk ansatte og selvbeskæftigede. En anbefaling vil imidlertid kunne udgøre et vigtigt politisk signal til de enkelte EU-lande om at iværksætte nationale initiativer på området.

Vedr. subsidiaritet anfører LO, FTF og Akademikerne, at Kommissionen fastslår, at social- og arbejdsmarkedspolitik fortsat er et medlemsstats-anliggende, men Kommissionen samtidigt konstaterer, at problemet med en utilstrækkelig social beskyttelse af atypisk ansatte og selvbeskæftigede er en fælles udfordring på tværs af EU, hvilket forklarer behovet for et EU-initiativ på området.

LO, FTF og Akademikerne støtter Kommissionens forslag om, at det fortsat skal være op til den enkelte medlemsstat at tage stilling til både niveauet for social beskyttelse til arbejdere, atypisk ansatte og selvbeskæftigede, og hvorvidt der skal ske en udbredelse af eksisterende beskyttelsesordninger eller etablering af nye, samt hvorvidt ordningerne skal være offentligt eller privat finansierede.

Vedr. proportionalitetsprincippet finder LO, FTF og Akademikerne det positivt, at Kommissionen peger på, at anbefalingen om at sikre adgang til et vist socialt beskyttelsesniveau ikke er en hindring for, at medlemsstaterne kan indføre bedre vilkår, og at der er vide rammer til, hvordan man nationalt ønsker at implementere anbefalingen om en bedre social beskyttelse af atypisk ansatte og selvbeskæftigede.

Vedr. selvbeskæftigede, anføres, at Kommissionen foreslår, at man bør skelne mellem sociale sikringsordninger mod arbejdsløshed, som bør være frivillige, og social sikring i forbindelse med alderdom (pension), invaliditet, sygdom og barsel, som bør være obligatoriske.

LO, FTF og Akademikerne er enige i, at lige adgang til sociale sikringsordninger vil kunne udgøre et led i en effektiv bekæmpelse af unfair konkurrence, hvor man udnytter forskelle i sociale beskyttelsesniveauer/-rettigheder for selvbeskæftigede.

Dog er det nødvendigt at respektere nationale praksis og medlemsstaternes kompetence på i forhold til regulering af social beskyttelse.

De risici, der er forbundet med en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet, bør ikke alene påhvile den enkelte.

Det er vigtigt, at også mikrovirksomheder er omfattet af henstillingens del om minimumsrettigheder til atypisk ansatte og selvbeskæftigede, idet disse virksomheder i særlig grad gør brug af denne gruppe.

Endelig støtter LO, FTF og Akademikerne Kommissionens forslag om bedre statistik til at følge udviklingen i udbredelsen af atypisk ansatte og selvbeskæftigede på de europæiske arbejdsmarkeder.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flertallet af medlemslandene har tilkendegivet en umiddelbart positiv holdning til forslaget. En mindre gruppe lande har udtrykt større skepsis over for henstillingen.

Det er generelt centralt for medlemsstaterne, at henstillingens tekst respekterer forskellene i medlemsstaternes sociale sikringssystemer, og at det står klart i teksten, at medlemsstaterne har kompetencen til at tilrettelægge de nationale systemer på området.

På den baggrund er det i forhandlingerne og i henstillingens tekst blevet tydeliggjort, at henstillingen ikke griber ind i medlemsstaternes ret til at tilrettelægge de sociale sikringssystemer. Der er endvidere skabt betydeligt mere fleksibilitet i teksten.

Herunder er der skabt mere fleksibilitet i art. 8 i forhold til anbefalingen af, om dækningen for henholdsvis arbejdstagere og selvstændige er obligatorisk eller frivillig på de omfattede ydelser i medlemsstaterne.

Det forventes, at der i sidste ende vil være tilslutning til forslag med den påkrævede enstemmighed.

10. Regeringens generelle holdning

Det er medlemsstaternes ret at tilrettelægge deres egne sociale beskyttelsessystemer. Det er helt afgørende for regeringen, at rådshenstillingen ikke griber ind i den ret. Det sikrer, at arbejdsmarkedene kan tilpasses med respekt for nationale forskelle, uden at én løsning udstrækkes til alle medlemsstater.

Regeringen noterer sig, at henstillingen ikke er bindende for de enkelte EU-lande, og at den derfor ikke har direkte konsekvenser for dansk lovgivning. Det er afgørende for regeringen.

Regeringen er i den forbindelse tilfreds med de ændringer, der er foretaget af centrale bestemmelser i henstillingen, der understreger medlemsstaternes kompetence på området.

Herunder ændringen af art. 8, i hvilken ordlyden nu i endnu højere grad respekterer nationale forskelle. Der er således skabt mere fleksibilitet ift. anbefalingen af, om dækningen for henholdsvis arbejdstagere og selvstændige er obligatorisk eller frivillig på de omfattede ydelser, ligesom det er understreget, at bestemmelsen er en anbefaling.

Regeringen noterer sig, at henstillingen er Kommissionens bud på, hvordan arbejdsmarkedet kan tage hånd om nye og atypiske ansættelsesformer og sikre tilstrækkelig adgang til social beskyttelse.

Regeringen noterer sig, at henstillingen vejleder medlemsstaterne, så der samlet set i EU kan opnås en bedre håndtering af atypiske ansættelsesformer.

Regeringen beskæftiger sig allerede med nye og atypiske ansættelsesformer på fremtidens arbejdsmarked. Det sker bl.a. i regi af Disruptionrådet. Samtidig har regeringen fået vedtaget en ændring af dagpengesystemet for selvstændige.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Grund- og nærhedsnotatet blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. april 2018.

3. Det Europæiske Semester 2019

- Udveksling af synspunkter og godkendelse

Nyt notat.

1. Resumé

Den 21. november 2018 offentliggjorde Kommissionen en pakke vedr. det europæiske semester 2019. Pakken indeholder bl.a. Kommissionens årlige vækstundersøgelse, den fælles beskæftigelsesrapport og Kommissionens varslingsrapport under proceduren for makroøkonomiske ubalancer for 2018.

Der lægges i beskæftigelsesrapporten bl.a. vægt på, at den beskæftigelsesmæssige og sociale situation i EU går fremad i lyset af den forbedrede økonomiske situation. Beskæftigelseskomitéen og Komitéen for Social Beskyttelse skal i fællesskab diskutere beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter af udkastet til anbefaling vedrørende den økonomiske politik i eurozonen, og det forventes, at der på baggrund heraf vil komme input til ministrenes drøftelse.

Under dette punkt behandles også nøglebudskaber fra Beskæftigelseskomitéen og Komitéen for Social Beskyttelse om betydningen af digitalisering og robotisering samt Beskæftigelseskomitéens opfølgning på landenes implementering af rådshenstillingen om langtidsledighed.

Regeringen støtter udarbejdelsen af rapporter til brug for drøftelserne under Det Europæiske Semester og forventer at tage Kommissionens præsentation til efterretning. Regeringen støtter komitéernes nøglebudskaber.

2. Baggrund

Den 21. november 2018 offentliggjorde Kommissionen en pakke vedr. det europæiske semester 2019, herunder de traditionelle tre rapporter:

1. Kommissionens årlige vækstreddegørelse.
2. Udkast til den fælles beskæftigelsesrapport.
3. Kommissionens varslingsrapport under proceduren for makroøkonomiske ubalancer for 2018.

Vækstreddegørelsen markerer starten på det europæiske semester, som dækker alle elementer af den økonomiske overvågning, herunder Europa 2020-strategien og dermed også beskæftigelses- og socialområdet.

Landenes økonomiske politik gennemgås hvert forår som grundlag for landenes vedtagelse af national økonomisk politik, reformer m.v., herunder de nationale finanslove for det efterfølgende budgetår.

Den fælles beskæftigelsesrapport indgår som en del af den årlige vækstreddegørelse og uddyber dennes analyser på beskæftigelsesområdet.

Varslingsrapporten indleder den årlige makroudbalanceprocedure, der udgør rammen for samarbejdet i EU om en systematisk makroøkonomisk overvågning. For-

målet er tidlig identifikation af potentielt skadelige interne og eksterne ubalancer, så der kan fokuseres på forebyggelse og korrektion, inden ubalancerne evt. bliver af en mere vedholdende karakter.

Som en del af pakken fremlagde Kommissionen i lighed med de seneste år også udkastet til økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet under ét.

Som led i Det Europæiske Semester har Beskæftigelseskomitéen og Komitéen for Social Beskyttelse derudover sat fokus på konsekvenserne og mulighederne ved øget digitalisering og brug af robotter og automatisering. Komitéerne har blandt andet set på sundheds- og omsorgssektorerne samt behovet for at indrette de sociale sikkerhedssystemer til nye beskæftigelsesformer i fremtiden. På baggrund af dette arbejde har komitéerne udarbejdet fælles nøglebudskaber,

Herudover har Beskæftigelseskomitéen gennemført sin anden opfølgning på EU-landenes implementering af rådshenstillingen om langtidsledighed fra 2016. På baggrund af dette har komiteen udarbejdet nøglebudskaber.

3. Formål og indhold

I vækstredøgørelsen opfordres medlemsstaterne til en øget indsats for at opnå inkluderende vækst ved at forene følgende tre elementer:

- *Forøgede investeringer*, herunder anvendelse af den Europæiske Investeringsplan og fjernelse af barrierer for investeringer.
- *Strukturreformer*, herunder forøgelse af arbejdsmarkedsdeltagelsen, opkvalificering af arbejdsstyrken og modernisering af velfærdsstaten for at understøtte aktiv arbejdsmarkedsdeltagelse.
- *Ansvarlige finanspolitikker*, herunder konsolidering af nødvendige reformer.

I beskæftigelsesrapporten ventes der blandt andet at blive lagt vægt på, at:

- Den beskæftigelsesmæssige og sociale situation i EU er i fremgang i lyset af den forbedrede økonomiske situation.
- Generelt falder ungdoms- og langtidsarbejdsledigheden, men der er fortsat et højt niveau af arbejdsledighed blandt de to grupper i nogle medlemsstater.
- Det er fortsat en udfordring, at kvinder er underrepræsenteret på arbejdsmarkedene på tværs af EU.
- Der er fortsat behov for at sikre højere arbejdsmarkedsdeltagelse blandt flygtninge og indvandrere.

Der indgår i den fælles beskæftigelsesrapport på andet år det såkaldte ”socialt scoreboard”. Det indeholder en række indikatorer med afsæt i de 20 principper i den europæiske søjle af sociale rettigheder og måler situationen i EU-landene på en række parametre om beskæftigelse, sociale forhold, uddannelse mv.

Beskæftigelseskomitéen og Komitéen for Social Beskyttelse har i sine nøglebudskaber om digitalisering og robotisering fremhævet en række centrale udviklings-træk og anvist mulige behov for at nytænke den aktive arbejdsmarkedspolitik og sociale sikkerhedssystemer.

Komitéeerne anfører blandt andet:

- Nye teknologier har bidraget til at skabe nye produkter, markeder og ført til flere jobs. Samtidig skaber nye beskæftigelsesformer fleksibilitet for arbejdstagere og kan bidrage til social inklusion.
- Udviklingen bør understøttes af adgang til sociale sikkerhed, og landene bør have særligt fokus på livslang læring, opkvalificering og uddannelse.

Beskæftigelseskomitéen har på baggrund af sin opfølgning på rådshenstillingen om langtidsledighed udarbejdet en række nøglebudskaber om udviklingen i EU:

- Alle medlemslande har taget initiativer til at styrke implementeringen af rådshenstillingen, dog varierer omfanget.
- Langtidsledigheden er generelt faldende, og Danmark fremhæves som et land med meget lav ledighed, mens en række sydeuropæiske lande fortsat er præget af høj langtidsarbejdsledighed.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke direkte statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det Europæiske Semester og landenes efterfølgende implementering af national økonomisk politik i lyset af Rådets anbefalinger på baggrund af medlemslandenes stabilitets- og konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer vil kunne bidrage til sikring af sunde og holdbare offentlige finanser samt velfungerende økonomier i landene. De vil også generelt skulle understøtte konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse i EU og Danmark.

8. Høring

Den årlige vækstredøgørelse og den fælles beskæftigelsesrapport er sendt til Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale forhold til orientering.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at tage præsentationen af den årlige vækstredøgørelse, den fælles beskæftigelsesrapport og varslingsrapporten om makroøkonomiske ubalancer til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter udarbejdelsen af rapporterne til brug for drøftelserne under Det Europæiske Semester og Kommissionens præsentation ventes at kunne tages til efterretning.

Regeringen støtter arbejdet med sammenligninger af landenes præstationer og udveksling af bedste praksis på beskæftigelses- og socialområdet med udgangspunkt i den åbne koordinationsmetode.

Det er vigtigt for regeringen, at brugen af scoreboardet i det europæiske semester som hidtil ikke ændrer ved de overordnede formål med semesteret, som er at styrke potentialet for vækst, produktivitet og beskæftigelse og at sikre de europæiske økonomier mod nye kriser og ubalancer.

Regeringen støtter desuden komitéernes nøglekonklusioner om digitalisering og robotisering, da de sætter fokus på medlemsstaternes arbejde med at indrette arbejdsmarkedene og sociale sikkerhedssystemer til at omfavne den teknologiske udvikling og nye beskæftigelsesformer. Dette ligger i tråd med regeringens Disruptionråd og de initiativer, det arbejde har bidraget til.

Derudover støtter regeringen Beskæftigelseskomitéens nøglekonklusioner om implementeringen af langtidsledighed og brugen af opfølgning til løbende at sætte fokus på situationen for langtidsledige i EU.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Kræftdirektivets 3. pakke

-Generel indstilling/fremskridtsrapport

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionens forslag vedrører tredje ændring af direktiv 2004/37/EC om beskyttelse af arbejdstagerne mod kræftfremkaldende stoffer. Ændringen medfører en udvidelse af listen om grænseværdier med yderligere fem kræftfremkaldende stoffer, og tilføjelse af anmærkning om hudeksponering for tre af stofferne ud fra tilgængelige videnskabelige og tekniske data.

Formålet med forslaget er at forbedre beskyttelsen af arbejdstagerne mod erhvervs sygdomme i forbindelse med udsættelse for kræftfremkaldende stoffer, som skal forøge effektiviteten af EU-lovgivningen på dette område og skabe større klarhed og ensartede konkurrenceforhold for virksomhederne.

Forslaget vil give anledning til ganske få ændringer i gældende dansk lovgivning. Forslaget vurderes i øvrigt ikke at medføre statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, ligesom administrative konsekvenser for erhvervslivet og konsekvenser for beskyttelsesniveauet i lyset af omfang og eksisterende danske grænseværdier vil være begrænset.

Regeringen finder, at der med forslaget er taget et vigtigt skridt i retning af at sikre bedre beskyttelse af arbejdstagerne og mere lige konkurrencevilkår for virksomhederne i hele EU. Regeringen støtter forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte ved KOM (2018)171 den 5. april 2018 forslag til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv om tredje ændring af direktiv 2004/37/EC om beskyttelse af arbejdstagerne mod risici for under arbejdet at være udsat for kræftfremkaldende stoffer (sjette særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF).

I forslaget fremgår blandt andet, at:

- Forbedring af arbejdstagernes beskyttelse mod kræftfremkaldende stoffer og materialer er prioriteret i Kommissionens meddelelse fra 2017.
- Udsættelse af arbejdstagerne for kræftfremkaldende stoffer i øjeblikket og i fremtiden vil udgøre en væsentlig byrde i form af udgifter til behandling af erhvervs sygdomme, og at 53 % af de arbejdsbetingede dødsfald skyldes kræft.
- Forslaget, som reviderer grænseværdier for kræftfremkaldende stoffer og fastsætter nye værdier, er estimeret til at ville hindre 100.000 dødsfald som følge af kræft.
- Det seneste kræftdirektiv fra 2004 indeholder en række minimumskrav og en bestemmelse om, at Rådet skal fastsætte grænseværdier på basis af den tilgængelige videnskabelige dokumentation i det omfang, det er muligt.

Kommissionen har i forbindelse med præsentationen af forslaget oplyst, at den støtter en kontinuerlig revisionsproces af kræftdirektivet for at holde trit med de seneste tekniske og videnskabelige udviklinger og har varslet en fjerde pakke.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 153(2)(b), som har til formål at forbedre arbejdstagernes sikkerhed og sundhed.

Forslaget skal vedtages af Europa- Parlamentet og Rådet ved den fælles beslutningsprocedure med hjemmel i artikel 46.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at forbedre beskyttelsen af arbejdstagerne mod erhvervs-sygdomme i forbindelse med udsættelse for kræftfremkaldende stoffer, at forøge effektiviteten af EU-lovgivningen på dette område og at skabe større klarhed og mere ensartede konkurrenceforhold for virksomhederne.

Forslaget henviser til, at der i direktiv 2004/37/EC om beskyttelse af arbejdstagerne mod risiko for udsættelse af kræftfremkaldende stoffer fastsættes minimumsregler for at opnå denne beskyttelse, herunder ved fastsættelse af grænseværdier, og at disse grænseværdier skal revideres, når der er videnskabelig basis herfor.

Kommissionen foreslår nye bindende grænseværdier for fem kemiske agenser i bilag III til direktiv 2004/37/EC. Det drejer sig om *cadmium*, *beryllium*, *arsensyre*, *formaldehyd* og *MOCA*.

Der er desuden tilføjet anmærkning om hudeksponering for tre af stofferne i form af *beryllium*, *formaldehyd* og *MOCA*. ”Anmærkning om hudeksponering” betyder, at der er risiko for, at stoffet trænger igennem huden.

Endelig betones det i betragtningerne til forslaget, at det ikke er til hinder for, at EU-landene kan indføre såkaldt ”biomonitering” som målemetode for Cadmium. Biomonitoring er en analyse af, hvor meget af et kemisk stof, der er optaget i kroppen via undersøgelse af blod eller urin.

Generelt henvises der til de videnskabelige og tekniske data samt til anbefalingerne fra de videnskabelige komitéer, og at det på baggrund heraf faktisk er muligt at fastsætte en grænseværdi for de kræftfremkaldende stoffer, der er medtaget i forslaget. Der er fremlagt en grundig konsekvensanalyse for forslaget.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet ved den fælles beslutningsprocedure med hjemmel i artikel 46. Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget endnu.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen argumenterer i forhold til nærhedsprincippet overholdelse med, at formålet med direktivet er at forbedre leve- og arbejdsforholdene generelt, at be-

skytte arbejdstagerne mod den specielle risiko, der følger af udsættelse for kræftfremkaldende stoffer.

Desuden fremhæves det, at store forskelle i beskyttelsesniveauerne kan have indvirkning på konkurrenceevnen landene imellem. Kommissionen henviser til, at medlemsstaterne ikke alene kan sikre en ensartet beskyttelse, hvorfor dette bør ske på EU-niveau.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

6. Gældende dansk ret

I den danske arbejdsmiljølovgivning har der siden 1975 været regulering om forebyggelse af udsættelse for kræftfremkaldende stoffer.

Lovgivningen er over årene blevet udbygget, herunder ved implementering af det oprindelige EU-kræftdirektiv fra 1990, og ved fastsættelse af grænseværdier for en lang række stoffer og materialer.

I forhold til Kommissionens forslag til fem nye grænseværdier vil den foreslåede grænseværdi for *formaldehyd* være på niveau med de danske.

For de fire stoffer *MOCA*, *cadmium*, *beryllium* og *arsensyres* vedkommende er de foreslåede grænseværdier lavere end de danske grænseværdier.

Lavere grænseværdier betyder skærpede regler og dermed et højere beskyttelsesniveau. Disse stoffer anvendes kun i meget begrænsede mængder i Danmark.

Forslaget medtager endvidere anmærkning om hudeksponering for tre af stoffernes vedkommende. De tre stoffer er *beryllium*, *formaldehyd* og *MOCA*.

Forslaget forventes følgelig at medføre enkelte ændringer i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 655 af 31. maj 2018 om grænseværdier for stoffer og materialer.

Der er i Danmark generelt ikke tradition for, at krav om biomonitering skal ske som led i forebyggelse af helbredsskader i arbejdsmiljøet. Det skyldes, at man i dansk kontekst primært fokuserer på at forebyggende foranstaltninger, så de ansatte slet ikke får de kræftfremkaldende stoffer ind i kroppen.

I bygge- og anlægssektoren er det eksempelvis vigtigt med de relevante sikkerhedsforanstaltninger, herunder egnede personlige værnemidler i forhold til helt at undgå, at ansatte indånder støv.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser:

Der skal ske enkelte ændringer i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 655 af 31. maj 2018 om grænseværdier for stoffer og materialer vedrørende grænseværdier og anmærkning om hudeksponering.

Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige konsekvenser for samfundsøkonomien. Da der er tale om en regulering af begrænset omfang, hvor Danmark i forvejen har grænseværdier, vurderes konsekvensen kun at være yderst begrænset for erhvervslivet, herunder for små og mellemstore virksomheder.

Konkret betyder direktivændringerne, at Danmark skal nedsætte grænseværdierne - dvs. skærpe beskyttelsen - for *MOCA*, *cadmium*, *beryllium* og *arsensyre*. Der er tale om meget ubetydelige ændringer, og stofferne anvendes i Danmark i meget begrænset omfang eller slet ikke.

Der skal endvidere tilføjes de foreslåede anmærkninger om hudeksponering for *beryllium*, *formaldehyd* og *MOCA* i lovgivningen.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale forhold.

DA har ingen bemærkninger.

LO, FTF og AC opfordrer regeringen til at arbejde for, at der kommer langt flere stoffer på listen og noterer sig med tilfredshed at Arbejdstilsynet har bedt NFA om dokumentationsbaggrund for at regulere dieseludstødning.

LO, FTF og AC ser gerne at direktivet udvides med reproduktionsskadende stoffer, foreslår, at direktivet udvides med nanopartikler, at direktivet om asbest ajourføres. Endelig er LO, FTF og AC tilfredse med grænseværdien for formaldehyd.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Et kvalificeret flertal af EU-landene forventes i sidste ende at støtte forslaget.

Eneste udestående i sagen er spørgsmålet om biomonitoring som målemetode for cadmium, hvor landene er delt. En gruppe af lande mener, at der bør tilføjes mere bindende formuleringer om dette spørgsmål. Omvendt har formandskabet støttet af en række andre lande foreslået, at der skal skrives ind i betragtningerne til forslaget, at direktivet ikke er til hinder for indførelse af biomonitoring af cadmium.

Det ventes, at der i sidste ende kan opnås et kvalificeret flertal for, at biomonitoring af cadmium kan være en mulighed og ikke et krav.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forslaget.

Regeringen finder, at der med forslaget er taget et vigtigt skridt i retning af et højere beskyttelsesniveau i EU, som er til gavn for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, ligesom forslaget vil bidrage til mere ensartede konkurrenceforhold for virksomhederne i EU.

Beskyttelsesniveauet i EU bør tilnærmelsesvist mindst ligge på niveau med de EU-lande, som har det højeste beskyttelsesniveau af arbejdstagerne, som fx Danmark.

Forslaget vil fremme arbejdstagernes sundhed gennem hele arbejdslivet, og det vil samtidig have en positiv betydning for virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne, da der opnås mere ens regulering på tværs af EU.

I forhold til biomonitering af cadmium vil regeringen arbejde for, at det skal være op til EU-landene selv, om de vil indføre regler herom eller ej.

Regeringen lægger stor vægt på arbejdet med grænseværdier for kræftfremkaldende stoffer. Beskæftigelsesministeren har derfor besluttet at nedsætte en taskforce i Arbejdstilsynet og det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, der skal være ansvarlig for et generelt eftersyn af alle de danske grænseværdier, herunder stoffer omfattet af kræftdirektivets 3. pakke.

Taskforcen skal også sikre, at vi har den aktuelle viden om andre EU-landes grænseværdier for de prioriterede stoffer.

Regeringen vil gå i dialog med EU-Kommissionen, hvis taskforcens arbejde leder til den konklusion, at nogle grænseværdier på EU-plan bør nedsættes. Ligesom regeringen generelt vil holde EU-Kommissionen tæt orienteret om arbejdet.

Desuden vil beskæftigelsesministeren allerede på EPSCO-rådsmødet den 6. december 2018 fremhæve, at den europæiske grænseværdi for chrom VI bør undersøges nærmere.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget til tredje ændring af direktivet har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Den første ændring af direktivet blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 10. juni 2016. Den anden ændring af direktivet blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 9. juni 2017.